

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 10.7.2013
COM(2013) 494 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**Parteneriate public-privat în cadrul Orizont 2020: un instrument puternic pentru a
atinge obiectivele în materie de inovare și de creștere economică în Europa**

(Text cu relevanță pentru SEE)

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR

Parteneriate public-privat în cadrul Orizont 2020: un instrument puternic pentru a atinge obiectivele în materie de inovare și de creștere economică în Europa

(Text cu relevanță pentru SEE)

1. CONTEXTUL POLITIC

Europa trebuie să investească mai mult și mai bine în cercetare și inovare. Un nivel sporit de cercetare și inovare este esențial pentru a crea o creștere economică durabilă și locuri de muncă și pentru a consolida competitivitatea Europei pe plan internațional. Cercetarea și inovarea constituie instrumente foarte utile pentru abordarea unor provocări majore, precum combaterea schimbărilor climatice, asigurarea unei aprovizionări stabile cu energie nepoluantă sau acoperirea costului unei populații în curs de îmbătrânire. Cu toate acestea, obiectivul Strategiei Europa 2020 de a investi 3 % din PIB în cercetare-dezvoltare este departe de a fi atins, investițiile private constituind din acest punct de vedere un punct deosebit de slab.

Comisia Europeană se străduiește să remedieze acest nivel insuficient al investițiilor. Strategia Europa 2020¹ și, în special, inițiativa emblematică „O Uniune a inovării”², asigură un mediu mai favorabil inovării. Propunerile Comisiei privind viitorul program de cercetare și inovare al UE, Orizont 2020³, prevăd finanțare de-a lungul întregului lanț valoric, de la cercetarea fundamentală și până la introducerea pe piață.

Un element cheie al programului Orizont 2020 este propunerea de a-și uni forțele cu sectorul privat și cu statele membre, pentru a atinge rezultate pe care o țară sau o companie nu ar avea multe șanse să le atingă pe cont propriu. Prezenta comunicare este însoțită de propunerile legislative ale Comisiei de a stabili parteneriate public-privat și parteneriate public-public cu statele membre în cadrul programului Orizont 2020.

Pachetul reprezintă o investiție totală pe următorii șapte ani de 22 miliarde EUR, din care 8 miliarde EUR provin din Orizont 2020 și vor stimula investiții de 10 miliarde EUR din partea industriei, iar aproape 4 miliarde EUR provin din partea statelor membre. Acest lucru va oferi finanțare vitală pentru inițiativele la scară largă, riscante și pe termen lung, în cercetare și inovare. Acestea sunt esențiale pentru poziția de lider a UE în sectoarele tehnologice strategice competitive la nivel mondial, care oferă locuri de muncă de înaltă calitate (în prezent există peste 4 milioane de astfel de locuri de muncă) și care contribuie la îndeplinirea obiectivului UE de 20 % din PIB provenit din industria producătoare până în 2020. Parteneriatele vor oferi avantaje considerabile pentru societate, cum ar fi emisii de carbon scăzute, alternative la combustibilii fosili și noi tratamente pentru combaterea bolilor asociate sărăciei și a amenințărilor tot mai mari reprezentate de rezistența la antimicrobiene.

Comisia prezintă aceste propuneri legislative în acest stadiu astfel încât deciziile legislative necesare să poată fi luate în timp util pentru a lansa parteneriatele la începutul programului

¹ COM(2010) 2020

² COM(2010) 546

³ COM (2011) 808/809/810/811/812

Orizont 2020. Aceasta răspunde direct la solicitarea din partea Consiliului European de a se acorda prioritate activităților cadrului financiar multianual care au un efect favorabil asupra creșterii economice și a locurilor de muncă.

Împreună, aceste parteneriate vor pune în aplicare elemente esențiale ale inițiativei „O Uniune a inovării” și ale politicii industriale a UE⁴, ale Strategiei privind tehnologiile generice esențiale⁵, și vor contribui în mod substanțial la politicile UE în materie de climă, energie, transport, agenda digitală, sănătate și alte politici ale UE.

Comunicarea de față prezintă, de asemenea, abordarea Comisiei cu privire la utilizarea altor forme de parteneriate între sectorul public și cel privat în vederea punerii în aplicare a programului Orizont 2020. O strategie pentru consolidarea recomandărilor primite din partea industriei și a altor părți interesate prin intermediul platformelor tehnologice europene și al grupurilor operative ale Comisiei privind politica industrială va fi prezentată în viitoarele documente de lucru ale serviciilor Comisiei.

2. NECESITATEA EXISTENȚEI UNOR PARTENERIATE PUBLIC - PRIVAT LA NIVELUL UE ÎN DOMENIUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

Cercetarea și inovarea sunt activități cu risc ridicat și nu există nicio garanție a succesului. Dacă riscul de eșec este prea mare, sectorul privat poate fi reticent la ideea de a investi, chiar dacă avantajele sociale și economice ar putea fi foarte mari. În plus, avantajele economice ale investițiilor în cercetare pot fi folosite de alții, ceea ce înseamnă că societățile comerciale individuale vor fi reticente la ideea de a investi, sau că pot exista motive de politică întemeiate care limitează dimensiunea pieței și, prin urmare, potențialul de rentabilitate (de exemplu, la elaborarea unor noi antibiotice în condițiile în care rezistența microbiană reprezintă o preocupare din ce în ce mai mare).

Aceste disfuncționalități generale ale pieței oferă o motivație puternică pentru un ajutor public în sprijinul activităților de cercetare și inovare private. Cu toate acestea, într-o serie de cazuri, importanța sectoarelor, complexitatea provocărilor și a tehnologiilor, perioadele lungi de timp și amploarea investițiilor necesare sunt de așa natură încât sprijinul public pentru proiecte individuale nu este eficient. Pentru aceste cazuri sunt necesare parteneriate structurate între sectorul public și cel privat pentru a elabora, finanța și pune în aplicare împreună programe ambițioase în materie de cercetare și inovare. Din acest motiv, parteneriatele public-privat pentru cercetare sunt din ce în ce mai utilizate de factorii de decizie politică de pe scena mondială ca un instrument pentru a-și atinge obiectivele de creștere.

Pentru sectoarele care își desfășoară activitățile la nivel european și internațional, și în cazul în care amploarea investițiilor depășește posibilitățile statelor membre individuale, cea mai eficientă abordare va fi de a stabili astfel de parteneriate la nivelul UE. Mai concret, parteneriatele public-privat în cercetare și inovare oferă instrumente puternice și necesare pentru atingerea obiectivelor programului Orizont 2020 din mai multe motive:

- permit o abordare strategică, pe termen lung, a cercetării și inovării și reduc incertitudinile prin oferirea unor angajamente pe termen lung;
- oferă o structură juridică pentru punerea în comun a resurselor și pentru colectarea masei critice, ceea ce permite un nivel al efortului pe care societățile individuale nu ar fi în măsură să îl realizeze, inclusiv prin specializarea inteligentă și combinarea finanțării din Orizont 2020 și din fondurile europene structurale și de investiții;

⁴ COM(2012) 582

⁵ COM(2012) 341

- fac finanțarea cercetării și inovării în întreaga UE mai eficientă prin schimbul de resurse financiare, umane și de infrastructură, ceea ce reduce riscul de fragmentare și duce la economii de scară și la reducerea costurilor pentru toți partenerii implicați;
- pot răspunde mai bine provocărilor complexe, deoarece ajută la dezvoltarea abordărilor interdisciplinare și permit un schimb de cunoștințe și de expertiză mai eficient;
- facilitează crearea unei piețe interne pentru produse și servicii inovatoare, deoarece oferă un răspuns comun la probleme critice precum accesul la finanțare, standardizare și stabilirea de norme;
- contribuie la comercializarea mai rapidă a tehnologiilor inovatoare, inclusiv prin faptul că permit societăților să colaboreze și să facă schimb de informații, accelerând astfel procesul de învățare;
- pot oferi întreprinderilor internaționale un cadru adecvat pentru a-și consolida investițiile în cercetare și inovare în Europa și pentru a beneficia de punctele forte ale Europei, cum ar fi o forță de muncă bine pregătită, diversitate în abordări și creativitate sectorială; și
- permit atingerea nivelului eforturilor de cercetare și inovare necesar pentru a aborda provocările societale critice și obiectivele politice principale ale UE în cadrul strategiei Europa 2020.

3. INIȚIATIVE COMUNE ÎN DOMENIUL TEHNOLOGIEI: ÎNVĂȚĂMINTE DESPRINSE

Parteneriatele public-privat în cercetare și inovare la nivelul UE au fost introduse pentru prima dată în cadrul celui de-al șaptelea Program-cadru de cercetare (PC7). Una dintre principalele forme de punere în aplicare a fost prin intermediul inițiativelor tehnologice comune (ITC), prin care Uniunea și industria finanțează și pun în aplicare împreună anumite domenii din PC7. ITC sunt puse în aplicare prin intermediul unor entități juridice specifice — întreprinderi comune — stabilite în cadrul a ceea ce era atunci echivalentul actualului articol 187 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

În cadrul PC7 au fost stabilite cinci ITC, în următoarele domenii: aeronautică (Clean Sky), cercetare farmaceutică (inițiativa privind medicamentele inovatoare), pile de combustie și hidrogen (FCH), sisteme integrate (ARTEMIS) și nanoelectronică (ENIAC). Toate acestea fac obiectul unor monitorizări, examinări și evaluări regulate⁶. Comunicarea Comisiei privind „crearea de parteneriate în cercetare și inovare”⁷ a evaluat aceste experiențe și a evidențiat atât realizările majore, cât și recomandările pentru îmbunătățire ulterioară.

În ceea ce privește realizările, s-a constatat faptul că parteneriatele public-privat în general sunt din ce în ce mai utilizate de factorii de decizie politică de pe scena mondială ca un instrument de atingere a obiectivelor de creștere economică. Evaluările mai scot în evidență și faptul că parteneriatele public-privat în general și ITC în special reprezintă o modalitate inovatoare de punere în aplicare a politicii de cercetare și inovare a Uniunii. Acestea reunesc liderii în materie de cercetare și inovare din sectoarele industriale în cauză și le permit acestora să se concentreze și să își sincronizeze eforturile în cadrul programelor strategice de cercetare și inovare.

⁶ Evaluări intermediare ale ITC-urilor și răspunsul Comisiei la acestea sunt disponibile la http://ec.europa.eu/research/jti/index_en.cfm, la fel ca și raportul grupului Sherpa privind ITC.

⁷ COM(2011) 572

Lansarea de inițiative tehnologice comune a fost considerată justificată pe baza unor disfuncționalități identificate ale pieței, a caracterului de lungă durată al activităților necesare și a amplitudinii angajamentului cerut pentru a realiza progresele necesare.

În PC7, ITC au reprezentat o contribuție totală a Uniunii de 3,12 miliarde EUR, căreia i-a corespuns o investiție din partea industriei de 4,66 miliarde EUR. Inițiativele tehnologice comune s-au dovedit a fi o strategie de succes în atragerea unui nivel ridicat de participare a industriei la activitățile lor, inclusiv din partea IMM-urilor, care reprezintă aproximativ 28 % dintre participanți.

În plus, și chiar dacă inițiativele tehnologice comune au fost pe deplin operaționale doar pentru o perioadă limitată de timp, evaluările intermediare au constatat progresele înregistrate și primele semne de impact. ITC „Pile de combustie și hidrogen”, de exemplu, a pus în aplicare un portofoliu important de proiecte de importanță strategică și a permis realizarea unor prime aplicații comerciale, cum ar fi cele pentru autoîncărcătoarele cu furcă și unitățile mici de alimentare electrică autonome. Evaluarea intermediară a ITC „Clean Sky” a confirmat că aceasta are succes în stimularea dezvoltării în vederea atingerii obiectivelor sale strategice de mediu, prin concentrarea pe concepte tehnologice radical noi. În ceea ce privește Inițiativa pentru medicamente inovatoare, evaluarea intermediară a constatat progrese satisfăcătoare în ceea ce privește îmbunătățirea ecosistemului pentru dezvoltarea de medicamente în Europa, de exemplu printr-o mai bună exploatare a datelor, abordări mai eficiente în anticiparea efectelor adverse la medicamente, dezvoltarea de markeri biologici noi și trialuri clinice mai rapide și mai puțin costisitoare. Evaluările intermediare ale ITC-urilor ENIAC și ARTEMIS au subliniat rolul acestora de catalizator în creșterea implicării celor mai importanți actori din sectorul privat într-un cadru în care autoritățile publice naționale și europene pot sprijini teme de înaltă valoare strategică. A fost puternic recomandat să se continue cu o inițiativă similară în cadrul Orizont 2020, având în vedere faptul că nicio organizație sau stat membru nu ar putea să facă față pe cont propriu tuturor provocărilor din sectorul electronicii în Europa.

Rapoartele și evaluările intermediare au identificat, de asemenea, anumite deficiențe ale actualelor ITC. Acestea au subliniat în special necesitatea unor angajamente mai ferme din partea industriei, cu o măsurare mai clară a acestor angajamente și a efectului de pârghie corespunzător. Există, de asemenea, necesitatea de a oferi mai multă claritate cu privire la modul în care sunt stabilite inițiativele tehnologice comune, de a le însoți de obiective mai clare și de a se asigura o mai mare deschidere față de participanți noi. Raportul grupului Sherpa privind ITC a formulat, în plus, o serie de recomandări pentru a simplifica și eficientiza funcționarea ITC, inclusiv prin intermediul unui cadru financiar adecvat la nevoile acestora. Părțile interesate și-au exprimat, de asemenea, îngrijorarea cu privire la diferitele norme și proceduri care se aplică pentru fiecare ITC și care pot varia între ITC și cu privire la cele aplicabile în temeiul PC7. Toate aceste preocupări au fost luate în considerare în ITC-urile propuse în cadrul programului Orizont 2020.

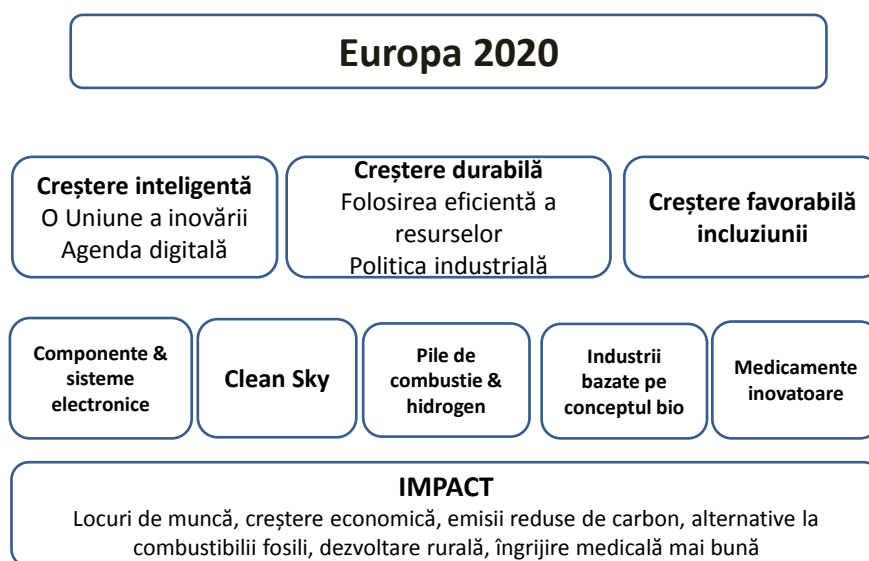
4. INIȚIATIVELE TEHNOLOGICE COMUNE ÎN CADRUL PROGRAMULUI ORIZONT 2020

Cadrul de reglementare propus pentru Orizont 2020 permite cooperări ambițioase între Uniune și sectorul privat, printre care inițiativele tehnologice comune stabilite în temeiul articolului 187 din TFUE. Acestea trebuie să abordeze obiectivele Orizont 2020, inclusiv integrarea activităților de cercetare și inovare. Regulamentul Orizont 2020 stabilește o serie de criterii care trebuie să fie îndeplinite atunci când sunt selectate domeniile pentru parteneriatele public - privat. Legislația prevede, de asemenea, un set unic de norme care se vor aplica tuturor componentelor programului Orizont 2020, inclusiv inițiativelor tehnologice comune, cu excepția cazului în care există un motiv bine justificat pentru o derogare specială.

4.1. Identificarea ITC care trebuie stabilite la începutul programului Orizont 2020

În urma experienței acumulate în timpul PC7, a noului temei juridic în cadrul Orizont 2020 și a angajamentelor clare din partea partenerilor industriali, Comisia prezintă propuneri legislative pentru ITC-urile care trebuie stabilite la începutul programului Orizont 2020. Justificarea completă a inițiativelor propuse este prezentată în documentele însoțitoare de evaluare *ex ante* a impactului.

Toate ITC se referă la tehnologii strategice care vor sprijini creșterea economică și crearea de locuri de muncă în sectoarele competitive la nivel mondial. Toate sectoarele implicate sunt deja sau sunt pe cale de a deveni bastioane ale unei economii europene bazate pe cunoaștere. Peste 4 milioane de persoane lucrează, în prezent, în aceste sectoare și în toate cazurile există piețe globale din ce în ce mai accentuate pe care industria UE este în măsură să pătrundă dacă își poate consolida și menține poziția de lider în domeniul tehnologiei și dacă există o legătură evidentă cu obiectivele Strategiei Europa 2020, după cum este ilustrat în graficul de mai jos. Există o nevoie urgentă de a asigura investițiile majore necesare în Europa într-un moment în care resursele financiare sunt limitate. În plus, aceste domenii sunt afectate de disfuncționalitățile bine identificate ale pieței asociate activităților de cercetare și inovare riscante și pe termen lung, ceea ce înseamnă că sectorul privat nu poate să angajeze resursele necesare pe cont propriu.

ITC-urile propuse se bazează pe rezultatele bune obținute în cadrul PC7. Patru dintre acestea reprezintă etapa următoare pentru ITC-urile create în cadrul PC7 (inclusiv ITC privind sistemele și componentele electronice care fuzionează inițiativele tehnologice comune existente ARTEMIS și ENIAC). ITC privind industriile bazate pe conceptul bio a fost identificată ca o nouă inițiativă în urma strategiei europene în domeniul bioeconomiei⁸.

Fiecare ITC propusă a definit în mod clar obiective pentru obținerea de progrese în următoarele domenii:

⁸ COM(2012) 60

- *Medicamente inovatoare*: îmbunătățirea sănătății și bunăstării cetățenilor europeni prin oferirea de metode de diagnostic și tratament noi și mai eficiente, cum ar fi noi tratamente antimicrobiene noi;
- *Pile de combustie și hidrogen*: dezvoltarea de soluții curate și viabile din punct de vedere comercial, care utilizează hidrogenul ca vector energetic și pilele de combustie ca și convertoare de energie;
- *Clean Sky*: reducerea radicală a impactului avut de viitoarea generație de aeronave asupra mediului;
- *Industrii bazate pe conceptul bio*: dezvoltarea unor noi lanțuri de valori ecologice competitive care să înlocuiască necesitatea de combustibili fosili și care să aibă un impact puternic asupra dezvoltării rurale;
- *Componente și sisteme electronice*: menținerea Europei în prima linie în ceea ce privește componentele și sistemele electronice și trecerea mai rapidă la soluții exploatabile.

Aceste cinci inițiative tehnologice comune ar trebui să mobilizeze o investiție totală de peste 17 miliarde EUR, din care contribuția din bugetul UE va fi de până la 6,4 miliarde EUR. Tabelul de mai jos prezintă detalii privind investițiile pentru fiecare dintre inițiativele tehnologice comune (ITC).

ITC	Investiții în ITC (EUR)	
	din UE (Orizont 2020)	de la partenerii industriali și din alte surse
Medicamente inovatoare	1 725 milioane	1 725 milioane
Pile de combustie și hidrogen	700 milioane	700 milioane ⁹
Clean Sky	1 800 milioane	2 250 milioane
Industrii bazate pe conceptul bio	1 000 milioane	2 800 milioane
Componente și sisteme electronice	1 215 milioane	3 600 milioane ¹⁰ (din care 1 200 de milioane EUR din partea statelor membre)
Total	6 440 milioane	9 875 milioane EUR de la industrie + 1 200 milioane EUR din partea statelor membre

⁹ Această sumă cuprinde contribuțiile membrilor întreprinderii comune sau ale entităților lor constituente (cel puțin 400 milioane EUR), precum și pe cele ale entităților terțe prin participarea la activități.

¹⁰ Această sumă cuprinde contribuțiile membrilor întreprinderii comune sau ale entităților lor constituente (cel puțin 1 700 milioane EUR de la membrii independenți), precum și pe cele ale entităților terțe prin participarea la activități.

4.2. Caracteristicile principale ale ITC în cadrul programului Orizont 2020

Propunerile Comisiei înseamnă parteneriate cu mult mai ambițioase decât actuala generație de ITC.

ITC vor avea obiective mai clare și mai ambițioase, contribuind în mod direct la competitivitate și la obiectivele politicilor UE. Fiecare ITC are obiective specifice măsurabile și indicatori de performanță cheie, ceea ce va permite o monitorizare și o evaluare mai bune. Obiectivele sunt mult mai ambițioase față de cele stabilite pentru PC7. Obiectivele încorporează, de asemenea, un accent mai puternic pe inovare și pe impactul acesteia, ceea ce permite ca inovările să creeze legătura între cercetare și aplicațiile comerciale. De exemplu, obiectivele noii ITC privind pilele de combustie și hidrogenul abordează barierele în materie de preț și performanță care trebuie depășite pentru ca tehnologia să fie viabilă din punct de vedere comercial. În plus, multe dintre obiective sprijină în mod direct obiectivele politicilor UE. De exemplu, ITC privind industria bazată pe conceptul bio va dezvolta tehnologii care vor permite producția de biocarburanți provenind din culturi nealimentare, permițând astfel agriculturii și industriei să îndeplinească obiectivele UE privind energiile regenerabile. În cele din urmă, obiectivele vizează dezvoltarea tehnologiilor generice esențiale, cum ar fi domeniul electronicelor, care vor susține competitivitatea unei game largi de industrii europene.

ITC vor beneficia de o mai bună guvernare pentru a asigura deschiderea față de noii participanți, alocarea finanțării pe baza criteriilor de excelență și o mai bună legătură cu activitățile naționale. Cea mai mare parte a contribuției UE va fi alocată prin cereri deschise de propuneri folosindu-se, în esență, aceleași reguli ca pentru restul programului Orizont 2020. În toate cazurile, inițiativele sunt deschise partenerilor noi. De exemplu, noua ITC privind medicamentele inovatoare alocă o parte din contribuția UE pentru noi parteneri. Noua ITC Clean Sky va coordona un proces deschis, bazat pe concurență, pentru a selecta principalii parteneri pentru demonstrațiile sale și pentru crearea de platforme demonstrative. Multe din noile ITC se vor concentra mai mult pe activități demonstrative și se preconizează că acest procent va crește relevanța pentru o gamă mai largă de organizații.

ITC din cadrul Orizont 2020 vor viza stabilirea unei legături mai strânse cu activități similare la nivelul statelor membre și la nivel regional. Pentru fiecare ITC, grupul de reprezentanți ai statelor membre va fi, prin urmare, consolidat. Aceste grupuri vor juca un rol consultativ important, vor primi informații complete cu privire la punerea în aplicare a ITC-urilor și vor fi, de asemenea, invitate să informeze ITC despre activitățile naționale relevante și să stabilească legătura dintre activitățile ITC și implementarea în aval. În ceea ce privește ITC privind componentele și sistemele electronice în mod special, statele membre vor contribui în mod direct și la finanțarea ITC.

Prin corelarea, dacă este cazul, cu mecanismele de sprijin pentru implementarea fondurilor structurale și de investiții, sinergiile între acțiunile aflate sub comanda Uniunii și politicile de dezvoltare ale statelor membre sau ale regiunilor pot fi îmbunătățite și pot ajuta statele membre să își sporească competitivitatea și să răspundă mai bine la provocările legate de investiții în domeniile prioritare relevante.

Se va realiza o simplificare majoră, atât în ceea ce privește structurile de punere în aplicare, cât și în ceea ce privește reguli mai simple pentru participanți. ITC din cadrul

Orizont 2020 vor beneficia de o serie de caracteristici de implementare care le vor face mai adecvate scopului¹¹. Acestea includ:

- un cadru juridic care să fie mai bine adaptat la o participare puternică a industriei și o simplificare majoră realizată prin utilizarea integrală a noilor dispoziții ale Regulamentului financiar (în care au fost incluse dispoziții specifice privind parteneriatele public-privat pentru a permite punerea în aplicare a scenariului ideal pentru ITC, de exemplu, recunoașterea explicită a ITC-urilor ca organisme de parteneriat public-privat cu posibilitatea de a-și adopta propriul regulament financiar simplificat, adaptat la nevoile lor specifice); și
- aplicarea uniformă a normelor de participare ale programului Orizont 2020 pentru a spori previzibilitatea pentru participanți, cu derogări numai în cazuri excepționale și justificate în mod corespunzător. Aceasta ar însemna că ITC beneficiază de simplificările majore pe care trebuie să le introducă Orizont 2020.

ITC-urile sunt fondate pe angajamente mai ferme din partea industriei, inclusiv pe angajamente financiare substanțiale care sunt cel puțin comparabile cu contribuția din bugetul UE. Luând în considerare toate ITC-urile, angajamentele directe ale industriei sunt de aproape 10 miliarde EUR. Astfel cum a fost cazul și la PC7, unele dintre aceste angajamente vor proveni din costurile legate de finanțarea proiectelor care rezultă din cererile lansate prin intermediul ITC și care nu sunt rambursate în totalitate din contribuția UE. În plus, partenerii industriali își vor asuma angajamente dincolo de aceste modalități de cofinanțare normale, având în vedere că vor desfășura activități și investiții care nu vor beneficia de nicio rambursare în temeiul Orizont 2020. De exemplu, în cazul inițiativei tehnologice comune „Pile de combustie și hidrogen”, contribuția actuală din partea întreprinderilor este în mare măsură prin participarea lor la activitățile cofinanțate, în timp ce pentru viitoarea ITC, acest tip de contribuție va crește cu cel puțin 300 de milioane EUR în angajamente suplimentare. În cazul ITC „Clean Sky”, aceste angajamente suplimentare sunt de aproape 1 miliard EUR, iar pentru ITC „Industrii bazate pe conceptul bio”, ele sunt de cel puțin 1,8 miliarde EUR. Aceste angajamente suplimentare vor fi legate în mod direct de obiectivele ITC și vor contribui la realizarea acestora. Partenerii din industrie își vor asuma angajamente specifice de acest fel în cadrul procesului de implementare anual, care vor fi apoi supuse verificării și monitorizării. Dacă angajamentele industriei nu ating nivelurile necesare, Comisia va avea dreptul să reducă sau să refuze contribuția UE, sau să lichideze întreprinderea comună. Aceasta oferă flexibilitatea necesară în cazul în care există schimbări majore neprevăzute care reduc relevanța obiectivelor ITC.

5. ALTE PARTENERIATE ÎN CADRUL PROGRAMULUI ORIZONT 2020

5.1. Parteneriate contractuale de tip public-privat

În completarea inițiativelor tehnologice comune, Comisia s-a implicat, în cadrul PC7, în parteneriate structurate cu sectorul privat pentru a căuta contribuții directe pentru pregătirea programelor de lucru în zonele care au fost definite în prealabil și care sunt de o mare importanță pentru industrie. Spre deosebire de ITC, astfel de parteneriate nu necesită adoptarea de legislație suplimentară deoarece finanțarea este pusă în aplicare de către Comisie, în cadrul procedurilor normale.

¹¹ Astfel cum s-a solicitat de către raportul Sherpa privind ITC: http://ec.europa.eu/research/jti/pdf/jti-sherpas-report-2010_en.pdf

Trei astfel de parteneriate au fost lansate în cadrul planului european de redresare economică¹², și au fost puse în aplicare prin cereri de propuneri cu o contribuție totală a Uniunii de 1,6 miliarde EUR. Cererile de propuneri au fost foarte relevante pentru industrie, cu aproape jumătate din finanțarea pentru proiecte fiind alocată industriei, și aproximativ 30 % pentru IMM-uri¹³.

Pe baza acestei experiențe, propunerile pentru Orizont 2020 permit și astfel de parteneriate. Pentru îmbunătățirea transparenței, aceste parteneriate se vor baza pe un acord contractual între Comisie și partenerii industriali, care stabilește obiectivele, angajamentele, indicatorii principali de performanță și rezultatele care trebuie obținute.

Parteneriatele contractuale de tip public-privat sunt avute în vedere în următoarele domenii:

- Fabricile viitorului;
- Clădiri eficiente din punct de vedere energetic;
- Vehiculele ecologice;
- Internetul viitorului¹⁴;
- Industria prelucrătoare durabilă;
- Robotică;
- Fotonică;
- Calculul de înaltă performanță.

Primele patru domenii ar duce mai departe parteneriatele public-privat instituite în temeiul PC7. În toate cazurile, acestea reprezintă o mare parte a economiei europene, iar nevoia pentru parteneriatele public-privat a fost identificată în documentele Comisiei, cum ar fi Comunicarea privind o actualizare a politicii industriale, Comunicarea privind o strategie europeană privind tehnologiile generice esențiale¹⁵, Comunicarea privind calculul de înaltă performanță¹⁶ sau propunerile pentru Orizont 2020.

Pentru fiecare dintre aceste domenii, se așteaptă ca propunerile din partea industriei să ofere foi de parcurs clare, elaborate în consultare deschisă cu alte părți interesate, care să descrie viziunea, conținutul cercetării și al inovării și impactul preconizat, inclusiv în ceea ce privește creșterea economică și locurile de muncă. Acestea ar trebui, de asemenea, să precizeze natura și amploarea angajamentelor industriei și efectul de pârghie al parteneriatului între sectorul public și cel privat. Acestea se vor concentra în special pe activitățile care sunt mai aproape de piață.

În plus, parteneriatele public-privat ar trebui să urmărească, de asemenea, exploatarea sinergiilor cu fondurile europene structurale și de investiții, în special în ceea ce privește strategiile de specializare inteligente regionale și naționale.

Comisia va evalua propunerile industriei, inclusiv prin utilizarea expertizei externe, în conformitate cu criteriile prevăzute în Regulamentul Orizont 2020. În cazul unei evaluări

¹² COM(2008) 800

¹³ În plus, pentru inițiativa internetul viitorului, s-au investit 300 de milioane EUR de către Uniune, din care aproximativ 50 % au fost direcționați spre industrie.

¹⁴ Continuarea actualului parteneriat public-privat privind internetul viitorului cu accentul pe infrastructuri de rețea 5G cu fir și fără fir

¹⁵ COM(2012) 341

¹⁶ COM(2012) 45

pozitive, ale cărei rezultate vor fi făcute publice, se va încheia un memorandum de înțelegere între Comisie și partenerii privați, pe baza unei decizii a Comisiei. Acesta va stabili:

- obiectivele generale și specifice ale parteneriatului;
- angajamentele asumate de partenerii privați, care se așteaptă să fie substanțiale și la un nivel comparabil cu contribuția preconizată a Uniunii și care pot include costurile administrative ale parteneriatului între sectorul public și cel privat, precum și activități finanțate de industrie de demonstrație, formare, organizare de clustere, sensibilizare și monitorizare;
- indicatorii cheie de performanță și rezultatele așteptate, inclusiv efectele în ceea ce privește exploatarea în Europa;
- valorile indicative financiare orientative pentru contribuția Uniunii pentru perioada 2014-2020 (sub rezerva aprobării de către autoritatea bugetară prin procedura bugetară anuală);
- un mecanism de monitorizare și revizuire, care utilizează indicatori de performanță cheie și care prevede posibilitatea de adaptare. Acest lucru va oferi, de asemenea, o bază pentru Comisie de a dizolva un parteneriat în cazul în care partenerii industriali nu își respectă angajamentele asumate;
- structura de guvernare, inclusiv mecanismul prin care Comisia va solicita consultanță de la partenerii privați privind activitățile de cercetare și inovare care urmează să fie propuse pentru sprijin financiar în cadrul programului Orizont 2020.

Pentru acele domenii în care se consideră că propunerea industriei îndeplinește criteriile necesare, Comisia va încerca să încheie memorandumul de înțelegere corespunzător în timp util pentru a lansa activitățile parteneriatelor public-privat în primul program de lucru al Orizont 2020.

5.2. Parteneriate de tip public-public și de alte tipuri

Comisia va utiliza și alte forme de parteneriat pentru punerea în aplicare a programului Orizont 2020. Comisia prezintă patru propuneri legislative pentru a stabili parteneriate de tip public-public cu statele membre în temeiul articolului 185 din TFUE pentru implementarea comună a programelor naționale de cercetare. Aceste propuneri acoperă:

- *Al doilea parteneriat dintre țările europene și cele în curs de dezvoltare privind trialurile clinice:* pentru a contribui la reducerea sarcinii economice și sociale reprezentată de bolile legate de sărăcie;
- *Programul european de metrologie pentru cercetare și inovare:* pentru a furniza soluții metrologice adecvate, integrate și adecvate scopului în sprijinul inovării și al competitivității industriale, precum și tehnologii de măsurare care abordează provocările societale, precum energia, mediul și sănătatea;
- *Eurostars 2:* pentru a stimula creșterea economică și crearea de locuri de muncă prin îmbunătățirea competitivității IMM-urilor care desfășoară activități de cercetare;
- *Programul de cercetare și dezvoltare pentru o viață activă și asistență pentru autonomie:* pentru a ameliora calitatea vieții persoanelor în vârstă și a persoanelor care le îngrijesc și pentru a spori sustenabilitatea sistemelor de sănătate, prin îmbunătățirea disponibilității de produse și servicii bazate pe TIC pentru îmbătrânirea activă și în condiții bune de sănătate.

În plus față de parteneriatele public-privat, Orizont 2020 va utiliza, de asemenea, consilierea provenind din alte forme de parteneriat, cum ar fi parteneriatele europene pentru inovare¹⁷ și inițiativele de programare în comun¹⁸, precum și de la platformele tehnologice europene. De asemenea, în cadrul programului Orizont 2020, Institutul European de Inovare și Tehnologie va stabili comunități de cunoaștere și inovare¹⁹, care reunesc, în cadrul parteneriatelor structurate pe termen lung, sectorul educației, al cercetării și pe cel al întreprinderilor.

Următoarele două inițiative emblematice în domeniul FET²⁰, proiectul privind grafenul cel privind creierul uman, vizează să creeze parteneriate europene de mare anvergură pe termen lung. Ele completează parteneriatele public - privat deoarece pornesc cu o orientare științifică, în timp ce participarea industriei va crește de-a lungul celor zece ani cât vor dura inițiativele emblematice.

Pe lângă inițiativele tehnologice comune, întreprinderea comună SESAR²¹ (*Single European Sky ATM Research*) a fost creată ca o altă formă de parteneriat între sectorul public și cel privat, pe baza articolului 187 din TFUE, pentru a coordona proiectul SESAR, pilonul tehnic al inițiativei „Cerul unic european”, care vizează modernizarea gestionării traficului aerian în Europa. Din cauza activităților sale specifice axate pe politici, SESAR nu a fost creată ca o ITC, deși menține legături strânse cu inițiativa tehnologică comună Clean Sky. Comisia propune prelungirea perioadei de aplicare a IC SESAR în cadrul programului Orizont 2020. Această extindere va garanta faptul că activitatea de coordonare a cercetării și inovării în domeniul ATM este continuată în cadrul Orizont 2020 în deplină concordanță cu obiectivele de politică ale inițiativei Cerul unic european (SES).

6. PERSPECTIVE

Parteneriatele între sectorul public și cel privat cu o contribuție și un angajament puternice din partea industriei constituie elemente indispensabile pentru atingerea obiectivelor programului Orizont 2020 și ale Strategiei Europa 2020. Prezenta comunicare a evidențiat modul în care abordarea privind parteneriatele public-privat va fi consolidată în cadrul Orizont 2020, pe baza unei transparențe sporite, a unor obiective mai clare, a unui accent mai puternic pe activitățile apropiate de piață, a unui angajament mai mare din partea industriei și a unei simplificări majore.

Activitățile ITC, parteneriatele contractuale de tip public-privat, parteneriatele public-privat și alte inițiative conexe cum ar fi inițiativele de programare în comun, EIT KIC sau parteneriatele europene pentru inovare vor fi puse în aplicare într-un mod care să maximizeze sinergiile și să sporească impactul global, în special în cazul în care au obiective comune. În acest sens, ar trebui exploatate la maximum posibilitățile oferite de faptul că toată finanțarea cercetării și a inovării la nivelul UE a fost reunită într-un singur program, Orizont 2020. Sinergiile ar trebui căutate în special prin conectarea activităților de-a lungul întregului ciclu al inovării, de la rezultatele cercetării la activități mai aproape de piață, pentru a contribui la stimularea spiritului antreprenorial și la crearea de întreprinderi în domenii de importanță majoră pentru economia europeană.

Având în vedere impactul ridicat asupra locurilor de muncă și a creșterii economice, Comisia solicită Parlamentului European și Consiliului să încheie deciziile legislative necesare pentru

¹⁷ http://ec.europa.eu/research/innovation-union/index_en.cfm?pg=eip

¹⁸ http://ec.europa.eu/research/era/joint-programming_en.html

¹⁹ <http://eit.europa.eu/kics/>

²⁰ <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/fet-flagships>

²¹ <http://www.sesarju.eu/>

a lansa aceste parteneriate la începutul programului Orizont 2020. Prin modalitățile de guvernare propuse, Comisia va monitoriza, raporta și evalua regulat progresele realizate de ITC-uri și de alte parteneriate.

Experiența demonstrează că înființarea de întreprinderi comune necesită timp și eforturi semnificative și că ar trebui să se recurgă la acestea numai în cazul în care există un obiectiv strategic de cercetare și inovare care nu poate fi realizat prin măsura normală de implementare din cadrul Orizont 2020. Prin urmare, Comisia va analiza necesitatea pentru astfel de inițiative viitoare doar în cazul în care acestea sunt în mod evident necesare pe baza criteriilor din cadrul Orizont 2020 și a unei nevoi strategice clare de politică. Cu toate acestea, Comisia consideră că amploarea eforturilor de cercetare și inovare și nevoia de politici pentru finalizarea spațiului feroviar unic european și pentru consolidarea rolului de lider al UE în tehnologiile feroviare reprezintă un motiv bun pentru o eventuală întreprindere comună în sectorul feroviar și va colabora cu industria în vederea elaborării unei propuneri.